

Fiducia Supplicans - en storm i et glas vand

Siden [dokumentet](#) fra Vatikanets Troslærekongregation vedrørende velsignelser den 18 december 2023 blev offentliggjort, har det vakt stor røre i medierne og desuden fået en meget blandet modtagelse rundt omkring i verden.

Selvom man altid skal tage mediernes katastrofe- og konfliktsøgen med et gran salt (skandale sælger) så virker det desværre som om forvirringen er stigende. Der florerer desuden megen usaglig kritik, og det er ikke nemt at se, hvem eller hvad man kan stole på. Formålet med denne artikel er at give læseren et ståsted baseret på hvad der rent faktisk har fundet sted, for således at kunne kaste et mere uforbeholdent blik på teksten.

Optakten

For at få alt på det rene, spoler vi lige tiden tilbage til den 15. februar 2021, hvor Troslærekongregationen offentligør sit "[Responsum](#)" (svar) til det "Dubia" (tvivlsspørgsmål) som ganske enkelt lød "Har Kirken beføjelse til at velsigne forholdet mellem to personer af det samme køn?". Svaret var ligeså enkelt "Nej" med en følgende opsummering af Kirkens forhold til spørgsmålet.

Dubiaet (spørgsmålet) kommer i kølvandet på "den synodale vej" og den tyske bispekonferences forsøg på at legitimere homo-vielser ved brug af et ritual for velsignelse af samme. Dette direkte brud med Kirken fra tyskernes side har vakt stor opsigt og siden været et diciplinært problem, hvorfor spørgsmålet (ovennævnte dubia) var på rette sted.

Nogen tid efter, 11 juli 2023, svarer pave Frans på et andet [Dubia indsendt af to kardinaler](#) (Burke og Brandmüller) denne gang indeholdende fem spørgsmål, hvoraf særligt et har relevans i denne sammenhæng.

Spørgsmål 2 af 5 lyder (efter en kort indledning) således:

(ordet princip henviser her til Kirkens lære om ægteskab og seksualitet)

"Kan Kirken afvige fra dette "princip", og se det blot som et ideal - i modsætning til det som blev fastlagt i *Veritatis Splendor*, 103 - og acceptere som et "muligt gode" objektivt syndige situationer, såsom forhold mellem to personer af samme køn, uden at afvige fra den åbenbarede lære?"

Pave Frans giver til dette et svar i syv paragraffer (a til g), indledningsvis ved at opremse Kirkens forståelse af ægteskabet og herefter i paragraf b til e:

(b) Det er ikke blot et spørgsmål om navne. Den virkelighed som, vi kalder ægteskabet, har en essentiel sammensætning, der er unik. Som resultat heraf kræver det et eksklusivt navn som ikke kan anvendes til at beskrive andre realiteter. Det er uden tvivl langt mere end blot et "ideal"

(c) Af denne grund, undgår Kirken enhver form for rite eller sakramentale, som kunne modsige denne overbevisning og antyde, at noget som ikke er et ægteskab, bliver set som et ægteskab.

(d) Ikke desto mindre må vi ikke, i vores omgang med mennesker, miste den pastorale kærlighed, som burde gennemtrænge alle vore beslutninger og attituder. Forsvaret af den objektive sandhed er ikke det eneste udtryk for denne kærlighed; den inkluderer også

venlighed, tålmodighed, forståelse, ømhed og opmuntring. Vi kan derfor ikke blive til dommere der kun fornægter, afviser og ekskluderer.

(e) Af denne grund må pastoral omtanke passende afveje, om der findes typer af velsignelser, efterspurgt af en eller flere personer, der ikke videregiver en fejlagtig forståelse af ægteskabet. For idet man beder om en velsignelse, udtrykker man en anmodning om Guds hjælp, en bøn om at leve bedre, og, at man stoler på en Fader som kan hjælpe os med at leve bedre.

De to kardinaler henviser til [Veritatis Splendor](#) paragraf 103, som fortæller os at enhver synder, i kraft af Vor Herres frelsende død på korset, altid med Guds hjælp kan leve i overensstemmelse med hans vilje, uanset hvor svært det end måtte være.

Vi står altså inden Fiducia Supplicans offentliggørelse i denne situation: Der er kort sagt stillet 2 spørgsmål:

1: Kan Kirken velsigne forhold mellem to personer af det samme køn?
- Nej

Og til det andet spørgsmål:

Er Kirkens lære om den menneskelige seksualitet og ægteskabet bare et ideal, som man i praksis ikke kan efterleve, og kan man derfor sige, at afvigelser herfra har noget godt i sig? svarer pave Frans, at Kirken ikke vil give køb på læren om ægteskabet, men minder samtidig de to kardinaler om, at man kunne tænke over en passende velsignelse til dem som, selvom de ikke lever i overensstemmelse med Kirkens lære, beder om en velsignelse. Det ville jo netop være en hjælp til at efterleve den.

Så vidt så godt - alt sammen inden Fiducia Supplicans så dagens lys.

Fiducia Supplicans (FS)

Det er nu den 18. december 2023, og Troslærekongregationen offentliggør kardinal Victor Manuel Fernández opfølgning på de tidligere nævnte tvivlsspørgsmål. Da vi nu kender konteksten, kan vi således nemmere læse dokumentet, f.eks når det nævnes i §3 at pave Frans' svar, fik en meget blandet modtagelse og, at det derfor virker nødvendigt igen at tage emnet op, ser vi tydeligt FS i forlængelse af de to dubiaer, som dokumentet selv refererer til flere steder.

FS indeholder rent faktisk ikke noget "nyt" når det kommer til spørgsmålet om hvem og hvad der kan velsignes. Det "nye" i dokumentet er, at det bidrager med en uddybning af de forskellige betydninger af ordet velsignelse. En uddybning som udgør størstedelen af dokumentet (ca. 3.5 ud sammenlagt ca 7 sider (plus fodnoter)), og derfor den egentlige substans i FS. Refleksionen over "velsignelse" gennemgår ordet som det bruges i Bibelen hvilket giver tre delbetydninger:

1. Velsignelsen som sendes ned fra Himlen til Jorden, fra Gud til mennesker, som vi læser det i fjerde Mosebog: *"Herren velsigne dig og bevare dig, Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig, Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred"*.

2. Velsignelsen som sendes op fra Jorden til Himlen, mennesket som lovpriser Gud og alt, som han gjort. Her eksemplet fra salmernes bog: *“Min sjæl, pris Herren, alt i mig skal prise hans hellige navn.”*

3. Velsignelsen der breder sig mellem mennesker som svar til Guds velsignelser, som gives ubetinget og i overflod. Her gives også talrige eksempler (1 Mos 14:19) (1 Mos 24:60) etc.

Det er faktisk det som dokumentet handler om, det er det egentlige teologiske bidrag. Udover det gentager man i realiteten de svar der allerede er givet, nu blot med flere eksempler i et forsøg på at gøre det endnu tydeligere.

Nu er det værd at tænke tilbage på det svar, som pave Frans gav de to kardinaler, hvori han indikerer, at det man kan spørge om i forbindelse med par i irregulære forhold er: Hvilken form for velsignelse det er passende at give dem?

Det er med denne baggrund at FS bevæger sig ind i spørgsmålet om “velsignelser af par i Irregulære situationer og par af det samme køn” (se afsnit III i dokumentet).

Og her begynder så Ramaskriget “Velsignelser af par af det samme køn! ”Det kan man da ikke!” Hvortil der blot må spørges, hvorfor dog ikke? Er der nogen i Den Katolske Kirke, eller for den sags skyld uden for den, som ikke kan bede om en velsignelse? Det udpeges netop også i dokumentet, at en simpel velsignelse ikke kræver noget, af den der spørger, kun, at man søger Guds hjælp.

Men kunne det ikke ligne eller blive opfattet som en homo-vielse? Som om Kirken satte sit stempel på deres synd. Kunne der ikke skabes forvirring og misbrug, ligesom i Tyskland?

Jo, der er altid mulighed for misbrug, og det er derfor Kirken, i sit nye dokument (FS) giver klare retningslinjer for hvordan det bør foregå:

§4 ... Det handler om at undgå at “noget der ikke er et ægteskab bliver set som et ægteskab

§5 ... Dette er også betydningen af det *Responsum* fra Troslærekongregationen, som erklærer at Kirken ikke har beføjelse til at velsigne forhold mellem personer af det samme køn.

§10 ... Derfor opfordres de som påkalder Guds velsignelse gennem Kirken til at “styrke deres disposition igennem troen, I hvilken “alle ting er mulige” og til at stole på “den kærlighed som tilskynder til efterlevelsen af Guds bud”

§31 ... en velsignelse som nedkommer fra Gud på dem som - mens de anerkender, at de er nødlidende og har brug for hans hjælp - ikke gør krav på en legitimation af deres egen status, men som tigger og beder om, at alt hvad der er sandt, godt og menneskeligt gyldigt i deres liv og deres relationer må blive beriget, helbredt og opløftet af Helligåndens tilstedeværelse ... så at menneskelige relationer må modnes og vokse i trofastheden til evangeliet, at de må blive frigjort fra deres imperfektioner og svagheder og, at de må udtrykke sig selv i den altid-voksende dimension af Guds kærlighed.

§32 Ja, Guds nåde arbejder i deres liv, hos dem som ikke hævder at være retfærdige, men som opfatter sig selv ydmygt som syndere, ligesom alle andre.

Der skelnes altså tydeligt mellem personer der ønsker en velsignelse og de som ville misbruge Kirken til at legitimere deres syndige forhold. Der henvises til dem som:

“anerkender, at de er nødlidende og har brug for hans (Guds) hjælp”

“ikke hævder at være retfærdige, men som anerkender sig selv ydmygt som syndere”

og at intentionen fra begge side er, at:

“de må blive frigjort fra deres imperfektioner og svagheder”

Er der virkelig nogen, der ikke ønsker det for dem, som lever i alvorlig synd?

Her kan man allerede høre kritikken melde sig igen: “jo jo selvfølgelig, men det er jo ikke det, det handler om, det er jo blot et forsøg på at legitimere misbruget i Tyskland!”

Nej, men derimod er det faktisk første gang vi fra Vatikanet har en tydelig skriftlig fordømmelse af netop de liturgiske misbrug, som foregår rundt omkring.

Genlæs gerne §4 og §5 ovenfor, og kast derefter et blik på:

§11 ... Kirken har ikke beføjelse til at give sin liturgiske velsignelse, når det på en eller anden måde ville give en form for moralsk legitimitet til et forhold, som udgiver sig for at være et ægteskab eller til en uægteskabelig seksuel praxis. Den Hellige Fader gentog substansen af denne deklaration i sit svar til dubiaet fra de to kardinaler.

§38 Af denne grund, bør man hverken bidrage til eller promovere et ritual for velsignelse af par i en irregulær situation.

§39 ... Denne velsignelse bør aldrig gives under en sekulær vielse, og ikke engang i forbindelse med den. Ej heller kan den gives med brug af noget som helst, tøj, bevægelser eller ord som bruges ved en vielse. Det samme gælder, når velsignelsen efterspørges af et par af det samme køn.

Det forbydes altså udtrykkeligt i FS at ritualisere velsignelser for par af samme køn, præcis det som “den synodale vej” ellers har forsøgt at gøre.

Men hvad er det så som FS rent faktisk giver tilladelse til?

Vi læser videre:

§40 En sådan velsignelse kan i stedet finde sin plads i en anden kontekst, som for eksempel et besøg i en kirke, et møde med en præst, en bøn reciteret i en gruppe eller under en pilgrimstur. Ja gennem disse velsignelser som gives, ikke igennem de rituelle former som tilhører liturgien, men som et udtryk for Kirkens moderlige hjerte - ... - er der ingen intention om at legitimere noget som helst, men snarere om at åbne sit liv for Gud, at bede om hans hjælp til at leve bedre, og også at påkalde Helligånden, så at evangeliets budskab må efterleves med større trofasthed.

Sagt med andre ord, hvis det alene er de to personer, som velsignes, og ikke deres forhold til hinanden, så er der ingen fare ved at velsigne dem.

Den røde tråd

Når man som katolik læser dokumenter fra Troslærekongregationen, er det vigtigt at holde sig for øje dels, at de ikke er taget ud af den blå luft, (der er altid en kontekst), men også at det som de troende forholder sig til, er det som Kirken fastlægger. Dvs. at vi med ro i sindet kan læse Kirkens officielle tekster (heriblandt Fiducia Supplicans) vel vidende, at doktriner ikke kan ændres, at morallæren består, kort sagt at Gud ved Helligåndens vejledning holder hånden over sin Kirke, ligesom Han lovede os i evangeliet:

“Og jeg siger dig, at du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den.” (Matt 16:18)

“Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer.” (Joh 14:26)

Således ved vi på forhånd at Kirken ikke kan erklære eller pålægge os noget som er i modstrid med vores tro, for i sidste ende stoler vi på Gud og ikke blot på de mennesker som er en del af Kirken.

“Stol ikke på stormænd, på mennesker, de kan ikke frelse. De udånder og vender tilbage til jorden, og den dag er deres planer blevet til intet. Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud, hvis håb står til Herren, hans Gud.” (salme 143:3-5)

Således kan vi også let feje kritikken af banen når man vil bilde os ind at “Kirken har tilladt homo-velser” eller at “Kirken nu godkender parforhold mellem to af samme køn” sådanne udtalelser kan kun komme fra folk som ikke ved hvad Kirken er.

Når alt det er sagt, så bør vi dog ikke lukke øjnene for, at der er kræfter, desværre også inden for Kirken, som, uanset om de ved, at det er umuligt eller ej, forsøger at “ændre den”. De misbrug som foregår, f.eks. i Tyskland, kunne udmærket give anledning til en kritik, hvis kritikken drejer sig om hvorfor der ikke gribes mere ind overfor disse. Men at forsøge at rette kritikken mod Kirken med stort K (ved at anfægte dokumentet) fører ingen vegne, for i sidste ende svarer det til at beskyldte Vor Herre for ikke at holde hvad Han lover.

I stedet for at gå i krig med hinanden internt (hvilket altid glæder fjenden) så burde vi rettere sagt tage det våben i hænderne som vi nu har fået fra Rom's arsenal, en tekst som udtrykkeligt forbyder velsignelser af irregulære parforhold samt bidrag til eller promovning af samme, og således stå imod ethvert misbrug, med Kirkens autoritet i ryggen.

For selv hvis man giver djævelens advokat ret og påstår at pave Frans i ledtog med bl.a. kardinal Fernandez har udarbejdet denne skrivelse for at undergrave Kirkens morallære, så er det ligegyldigt, for det kan de ikke og Fiducia Supplicans er beviset.